

Suurpetojen kantojen hallinta Ruotsissa

- Gunnar Glöersen, Game Management Officer and Large Carnivore Expert, **Ruotsin metsästäjälitto**

Valkoposkiahanhien ja merimetsojen kantojen hallinta Ruotsissa

- Johan Svalby, Secretary General, **Pohjoismaiden Metsästäjälittojen yhteenliittymä (NHA)**

Infotilaisuus eduskunnassa 19. helmikuuta 2025

Suomenno: Suomen Metsästäjälitto 21.2.2025

Svenska Jägareförbundet

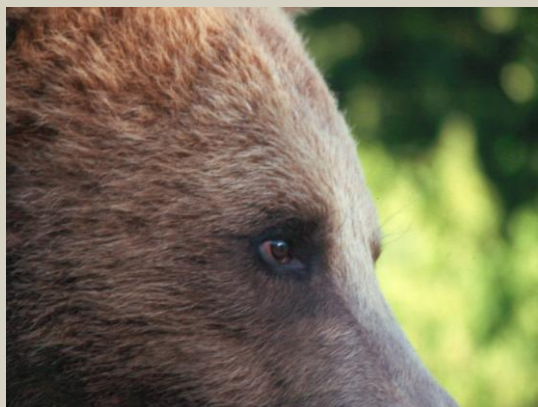
Suurpedot Ruotsissa

Svenska Jägareförbundet

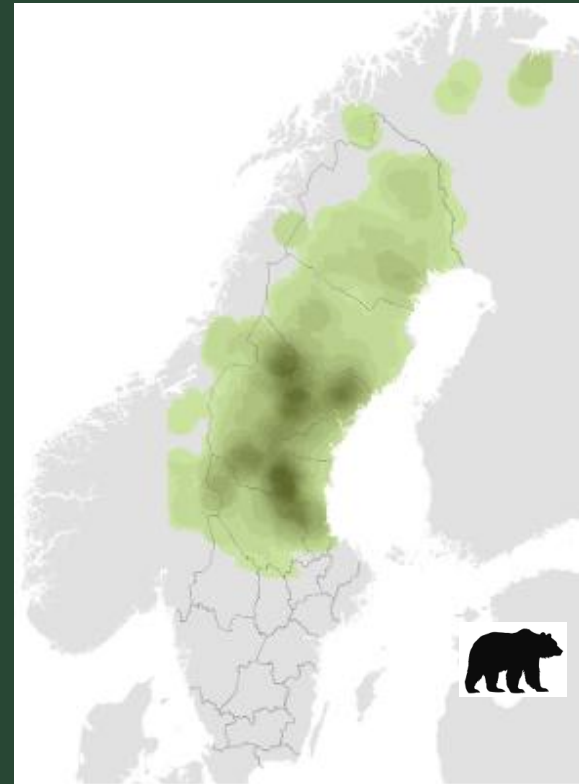
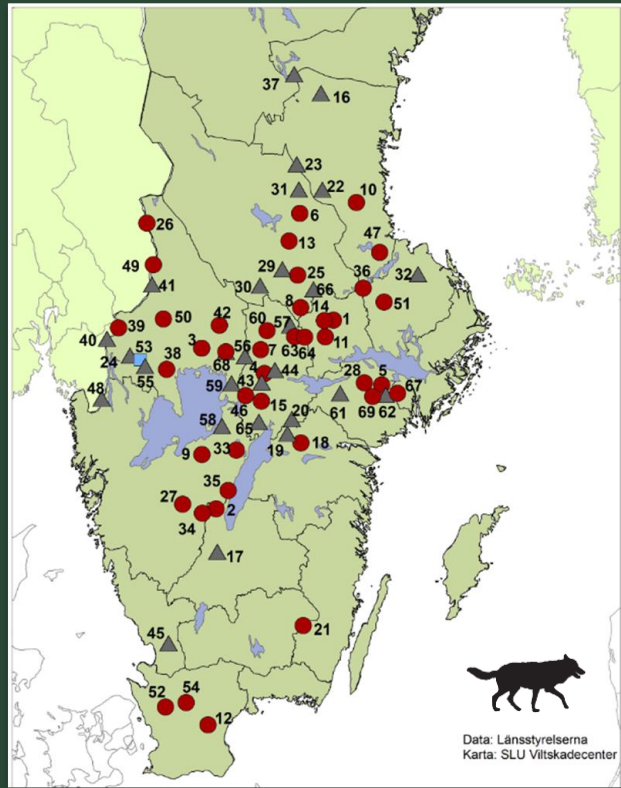
Suurpedot Ruotsissa 2024

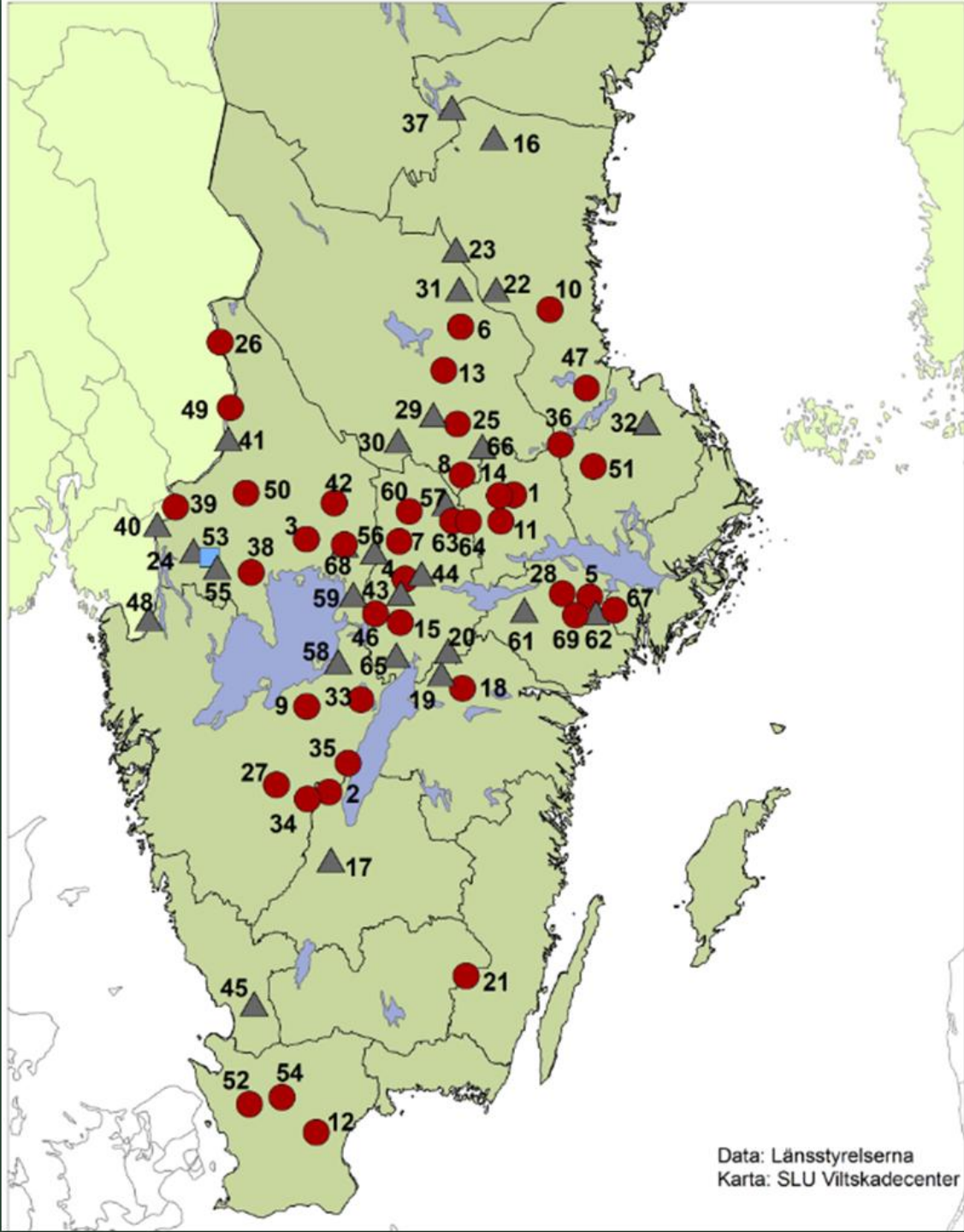
Laji	Kannan koko	Artiklan 16.1.e. mukainen metsästyskiintiö 2024
Susi	~375	36
Karhu	~2500	486
Ilves	~1300	143
Ahma	~670	25

Photos: Gunnar Glöersen

Suurpedot maantieteellisesti

Data: Länsstyrelserna
Karta: SLU Viltskadecenter

Susikanta 2023-2024

● = 39,5 laumaa (37,5 lisääntyvää laumaa)

▲ = 27,5 paria

375 sutta

Kantojen arviointi

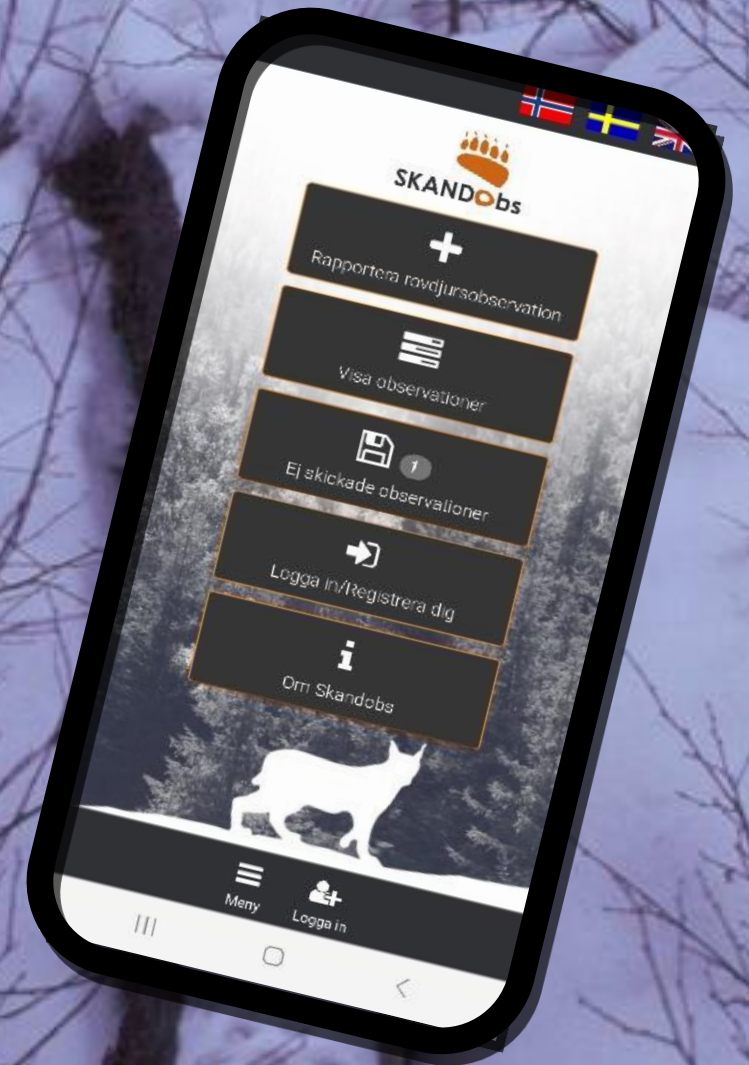
Suurpetokantojen arviointi

Suurpetokantojen (susi, ilves, ahma, karhu) havainnointiin osallistuvat niin metsästäjät kuin suuri yleisö.

Metsästäjät havaintoaineiston tuotannossa

- Vuosina 2017 ja 2019 susikantaa seurattiin laajasti, jotta suden muuntokerroin saataisiin määritellyksi. Toimintatapana oli dna-näytekeräys. (Suomentajat: Muuntokertoimen suuruudeksi saatiin arvo 10. Sitä käyttämällä saadaan lasketuksi kannan koko kertomalla pentuelaumojen määrä muuntokertoimella 10).
- Metsästäjät raportoivat jäljistä ja muista suurpetohavainnoista alueviranomaisille käyttäen Skandobs-sovellusta.
- Myös suurpedoista saadut riistakamerakuvat raportoidaan.
- Metsästäjät keräävät karhun ulostenäytteitä DNA-tutkimusta varten.

Lähes kaikki havainnot ovat julkisia

NATUR
VÄRDS
VERKET

Rovbase

Meny

< Tillbaka till sök

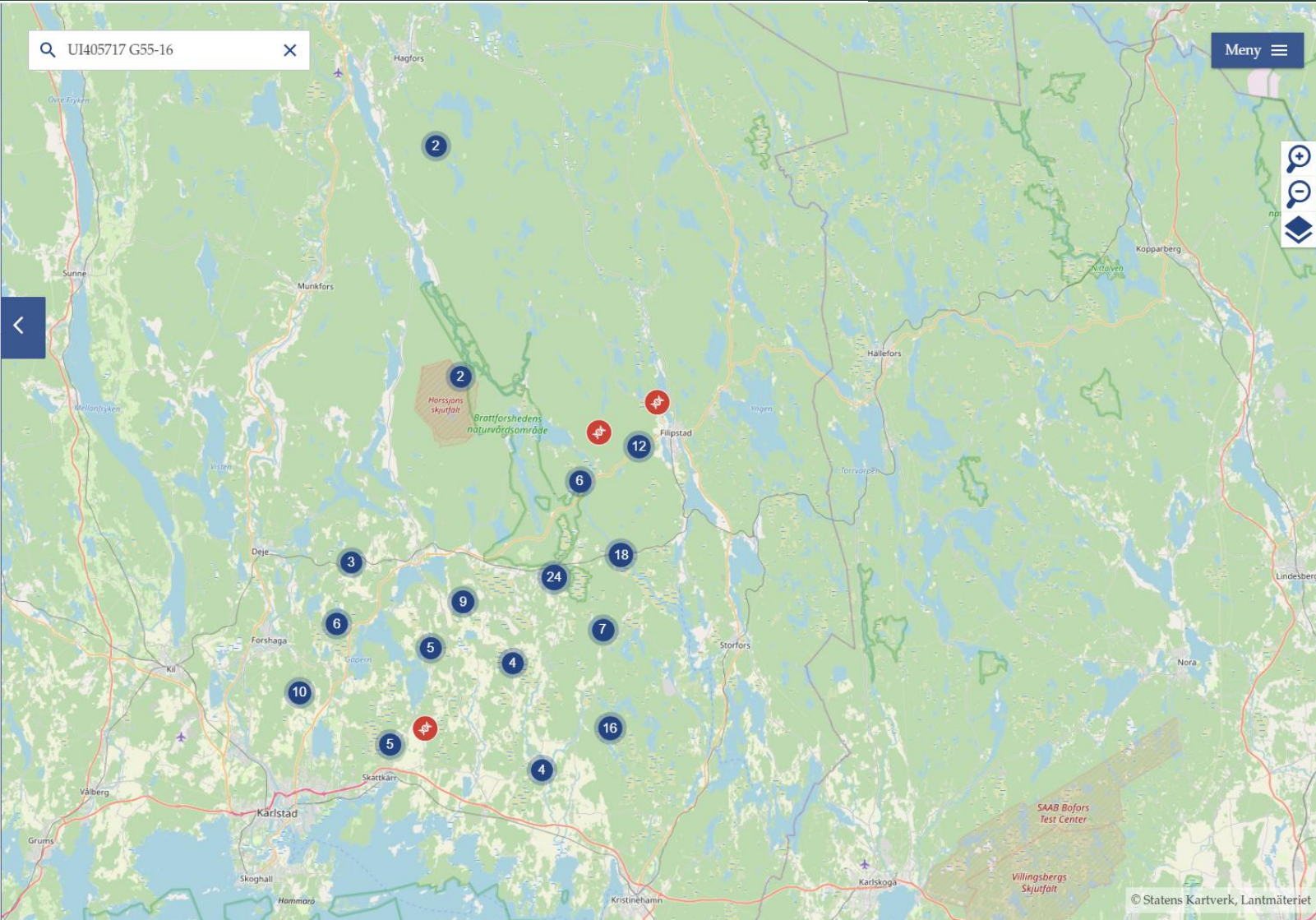
Visar 136 träff på varghane
UI405717 G55-16, född i
Sandsjön 3-reviret

Dela

Kopiera länk Skicka som e-post

- Observation, varg - Finndalsvägen
2024.12.03
Filipstad (S)
- DNA, varg
2024.12.03
Filipstad (S)
- Observation, varg - Dammtjärn
2024.02.12
Filipstad (S)
- DNA, varg
2024.02.12
Filipstad (S)
- Observation, varg - Nolängsmossen
2023.12.08
Kristinehamn (S)
- Observation, varg - Boviksmossen
2023.12.08
Kristinehamn (S)
- DNA, varg - Boviksmossen
2023.12.08
Kristinehamn (S)
- DNA, varg - Nolängsmossen
2023.12.08
Kristinehamn (S)

Föregående sida 1 - 20 av 136 Nästa sida

Suurpetojen poikkeuslupametsästys

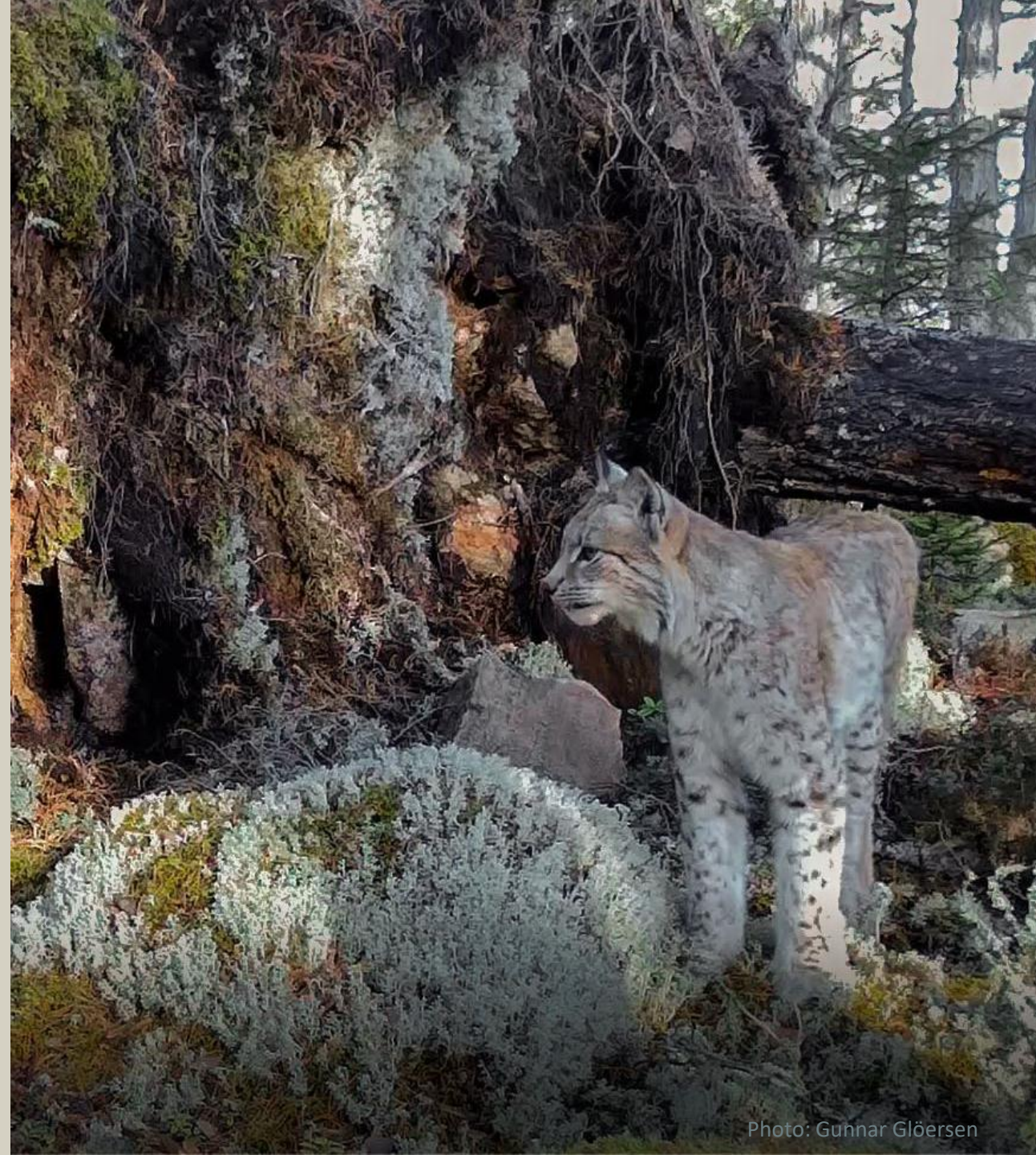
A photograph of a person wearing a white winter jacket and a red and blue hat, standing in a snowy forest. A dog is visible in the foreground. The background shows snow-covered evergreen trees under a clear blue sky.

Luontodirektiivin Artiklan 16 mukaiset poikkeukset

- Artikla 16.1.b Turvallisuusperusteinen ”Suojametsästys” Hyökkäykset kotieläinten tai koirien kimppuun; Pedot, joiden katsotaan aiheuttavan vaaraa ihmisille.
- Artikla 16.1.e ”Poikkeuslupitettu, ns. kannanhoidollinen metsästys”
Tavoitteena on muun muassa vähentää paikallisia susikeskittymiä ja vähentää sosioekonomisia seurauksia sekä lisätä susien hyväksyntää.
- Komissio aloitti rikkomusmenettelyn Ruotsia vastaan vuonna 2010. Ruotsi on siitä lähtien käynyt vuoropuhelua komission kanssa.
- Komissio ei ole vienyt asiaa EU:n tuomioistuimeen.

Ilveksen metsästystä koskeva rikkomustapaus

- EU-komission perusteltu lausunto ilveksen metsästyksestä v. 2000.
- Ruotsi teki pieniä muutoksia, jotka liittyivät ilvestä metsästävien metsästäjien rekisteröintiin. Sen jälkeen tapaus hylättiin.

Valitusprosessi- suden poikkeuslupametsästys

- Lupapäätökset on tehtävä 1. lokakuuta mennessä
- Valitukset on tehtävä 3 viikon kuluessa
- Sutta koskevat valitukset on käsiteltävä kiireellisinä (metsästyslaki)
- Yksi hallinto-oikeuksista (Luleå) on erikoistunut suurpetoja koskevien valitusten käsittelyyn
- Suden kannanhoidollinen metsästys tapahtuu yleensä 2. tammikuuta – 15. helmikuuta välisenä aikana

Suden kannanhoidollinen metsästys (Luontodirektiivin artikla 16.1.e.)

- Kannanhoidollinen metsästys on sallittu vain erikseen osoitetuilla susireviireillä.
- Luvalla saa kaataa 6 sutta kultakin määritellyltä reviiriltä 2. tammikuuta – 15. helmikuuta välisenä aikana.
- Metsästäjien tulee tarkistaa tunneittain, että lupia on vielä käytettävissä.
- Aluehallinto (County Administrative Board) lähettää jahtiin rekisteröityneille metsästäjille tekstiviestillä tietoa montako sutta on jo kaadettu.

Kannanhoidollisen metsästyksen lainsäädäntö

- 23 c § Karhun, suden, ahman ja ilveksen lupametsästyksen sallimisen edellytyksenä on, että muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole ja että metsästyks ei estä lajin kannan suotuisan suojelutason ylläpitämistä sen luonnollisella levinneisyysalueella. Metsästyksen tulee myös olla kannan kokoon ja koostumukseen sopivaa sekä valikoivaa ja tiukasti valvotuissa olosuhteissa.
- Jos on 23 c §:n mukaisia ehtoja ja 24 a §:stä ei seuraa muuta, Ruotsin ympäristönsuojeluvirasto voi päättää luvan saamisesta karhuille, susille, ahmoille ja ilveksille.
- Ensimmäisen kohdan mukainen metsästyspäätös voidaan tehdä ja yhdistää sellaisiin lupaehtoihin, jotka ovat tarkoituksenmukaisia, kun otetaan huomioon tiheiden petokantojen aiheuttamat haitat.

Kannanhoidollisen metsästyksen lainsäädäntö

24 a § Ympäristönsuojeluvirasto voi antaa lääninhallitukselle luvan päättää karhun, suden, ahman, ilveksen ja maakotkan suojametsästyksestä 23 b §:n tuella.

Ympäristönsuojeluvirasto voi antaa lääninhallituksille karhujen, susien, ahmojen, ilvesten ja maakotkien kannanhoidosta annetun määräyksen 2009:1263 2 kohdassa tarkoitetulla suurpetojen kannanhoitoalueella oikeuden karhun, susien, ahman ja maakotkan metsästysluvan myöntämisestä 2 3 d §:n tuella tilanteessa, jossa suurpetolajien määrä kannanhoitoalueella ylittää saman määräyksen 5 §:n mukaiset vähimmäistasot.

Hyvin kirjoitetut lupapäätökset tärkeitä

Licensjakt efter varg i Värmlands län 2025

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslutet Licensjakt efter varg i Värmlands län 2025 som är daterat den 7 november 2024. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 218-8931-2024.

Avsändare är Länsstyrelsen Värmland.

Beslut

Länsstyrelsen i Värmlands län beslutar att tillåta licensjakt på totalt sex (6) vargar inom det jaktområde som framgår av bilaga 2.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 2 januari 2025 till och med den 15 februari 2025 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.

Tilldelning och jaktområde

Jaktområde: Område som omfattar reviret Salungen (bilaga 2).
Tilldelning: Högst sex (6) vargar får fällas i området oavsett kön och ålder.

Jakt får endast ske inom angivet område, se karta (bilaga 2) och i enlighet med villkoren i detta beslut. Jaktområdet kan komma att revideras innan jaktstart om ny information om vargar i reviren inkommit.

Avlysning av jakten

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet tilldelade djur fällts eller påskjutits och avräknats inom det område som omfattas av detta beslut eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen kan också avlysa jakten om förutsättningarna förändras i övrigt. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen samt via SMS-tjänst.

Kannan- hoidollisen metsästyksen kokonaistavoite

- Suden kannanhoidon yleistavoite on, että susikannan suojelutaso on suotuisa, mutta samalla ei merkittävästi vaikeuteta kotieläinten pitoa ja otetaan huomioon ihmiset, jotka asuvat ja työskentelevät alueilla, joilla on runsaasti suurpetoja.
- Käytännössä tämä tarkoittaa, että kaikki hoitotoimenpiteet, mukaan lukien kannanhoidollinen metsästys, tähtäävät ihmisten ja susien rinnakkaiseloon. Luvanvaraisen kannanhoidollisen metsästyksen tarkoituksena on rajoittaa kielteisiä sosioekonomisia ja psykososiaalisia vaikutuksia, joita tiheä susikanta voi aiheuttaa ihmisiin, jotka asuvat alueilla, joilla on suuri susikanta (NV-02945-15, von Essen 2016). Tällä luodaan edellytyksiä susikantojen kestäväälle hoidolle ja parannetaan rinnakkaiselon mahdollisuuksia ja säilytetään näin susikannan suotuisa suojelun taso.

Kannan- hoidollisen metsästyksen lähtökohdat

- Susikannan korkean tiheyden säätely
- Sosioekonomiset seuraukset
- Vähentää laitonta tappamista
- Mahdollistaa kotieläinten pitäminen
- Hirvikannanhoito ja hirvenmetsästys ovat sekä yhteiskunnallinen kysymys että tärkeä perinne, jota tulee säilyttää
- Luottamus hallintoon

Photo: Gunnar Glöersen

Oikeuden päätöksiä

- Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on hyväksytty Ruotsin korkeimmassa hallinto-oikeudessa, jonka mukaan kannanhoidollinen metsästys on luontodirektiivin 16.1.e poikkeusten mukaista.
- Joitakin viranomaispäätöksiä on pysäytetty oikeudessa, sekä turvallisuusperusteisessa että kannanhoidollisessa metsästyksessä.

Oikeus suojella kotieläintä

§ 28 metsästyslaissa

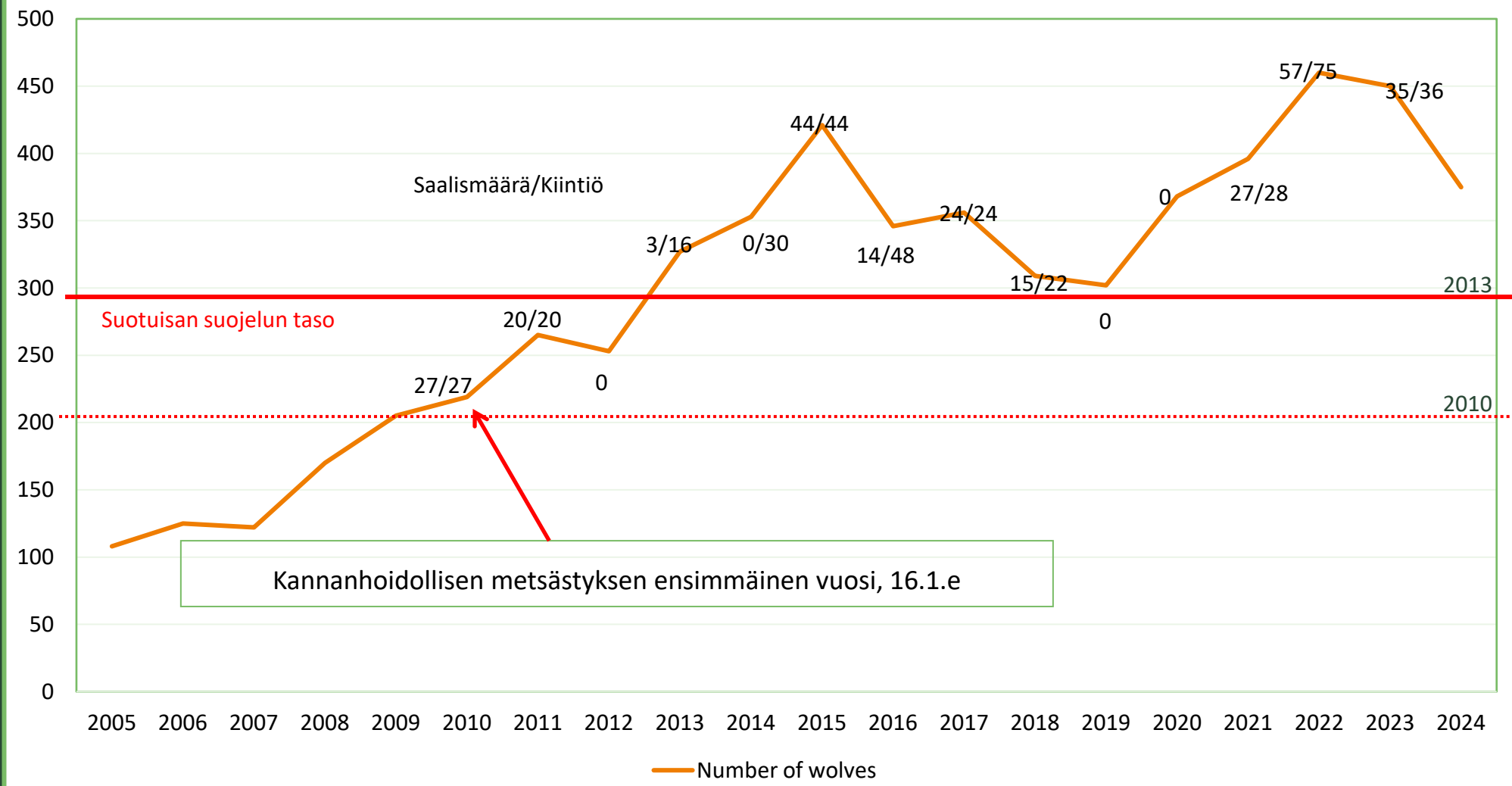
- § 28 JF – antaa oikeuden ampua suurpeto sen hyökättyä kotieläintä ja koiraa kohtaan, mutta ensin on yritettävä torjua hyökkäys. Viranomaisen ennakkopäätöstä ei vaadita.
- Sen, joka tappaa tällaisessa tilanteessa suurpedon, tulee ottaa yhteyttä lääninhallitukseen (county administrative board), joka suorittaa tutkimuksen. Poliisiin otetaan yhteyttä vain, jos epäillään metsästysrikosta.
- Toistaiseksi ketään ei ole tuomittu 28 §:ään liittyvästä rikoksesta

Luontodirektiivin artiklan 17 mukainen raportointi vuonna 2025

Svenska Jägareförbundet

Susikanta Ruotsissa

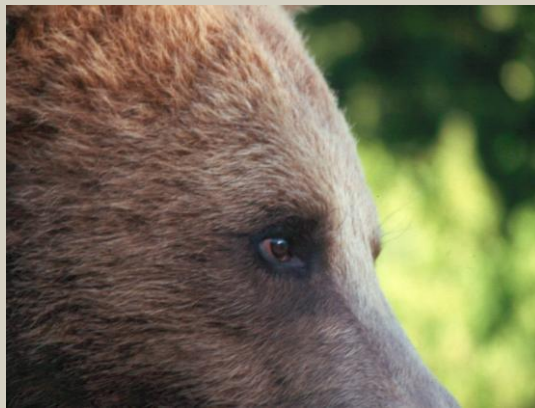

Uudet suden suotuisan suojelutason viitearvot vuonna 2025

- Ruotsin hallitus on päättänyt, että viitearvoa pitäisi laskea nykyisestä 300 sudesta 170:een.
- Ensimmäisessä vaiheessa susikanta on vähennettävä 270 suteen, sitten tiettyjen hoitotoimenpiteiden myötä populaatio on vähennettävä 170:een.

Suurpetojen suotuisan suojelutason viitearvot

Laji	Viitearvo 2019	Kannan koko
Susi	300 (170)	~375
Karhu	1400	~2500
Ilves	870	~1300
Ahma	600	~670

Photos: Gunnar Glöersen

Mitä olemme
oppineet?

Avaintekijät

- Selkeät kansalliset ja alueelliset tavoitteet hallinnolle
- Tieteellinen perusta päätöksille
- Päätöksillä on pyrittävä ratkaisemaan paikallista ongelmaa
- Ruotsi tuottaa tieteellisen tietoperustan, joka osoittaa erilaisten metsästyskiintiöiden seuraukset. Viranomaisilla on tämä tukena päätöksilleen.
- Ei valtakunnallisia päätöksiä vuosikiintiöstä.
- Maakuntahallitusten poikkeuslupapäätökset ovat usein yli 30 sivua pitkiä.

Valkoposkihanhi

Valkoposkihanhi – Poikkeusluvan eri muodot

OMA-ALOITTEINEN HANHIEN POISTO (Malli 1)

Ruotsin metsästysasetus (Jaktförordningen 1987:905), § 26 & Annex 4, point 12:

- Poikkeusluvalla tapahtuva lintujen ampuminen (suojametsästys) on sallittu ympäri vuoden (1.7.-30.6.) metsästysoikeuden haltijoille omasta aloitteestaan tehtynä.
- Valkoposkihanhet, jotka esiintyvät vähintään viiden yksilön parvessa pellolla, josta satoa ei ole korjattu tai jotka voivat aiheuttaa haittaa kansanterveydelle.
- Erillistä etukäteislupaa ei tarvita.

METSÄSTYS VIRANOMAISEN PÄÄTÖKSELLÄ (Malli 2)

Ruotsin metsästysasetus, § 23a & § 29:

- Lääninhallitukset voivat soveltaa poikkeuksia suojametsästyksen.

Ruotsia vastaan ei ole aloitettu EU:n rikkomusmenettelyjä näiden järjestelmien osalta!

Valkoposkihanhi – Poikkeukset

Raportointi

- Raportointi lääninhallitukselle tai Viltdata.se:hen metsästyksen jälkeen.
- Lääninhallitukset ja Viltdata.se raportoivat ympäristönsuojeluvirastolle.
- Virasto raportoi Euroopan komissiolle.
- 2023/2024: 4 441 valkohanhea raportoitiin ammutuksi.

Riistalihan hyödyntäminen

- Ruotsissa metsästetyn valkoposkihanhen lihan käytölle ei ole rajoituksia.
- Metsästämillä saatujen lintujen lihan hyödyntämisen kieltäminen olisi vastoin kansainvälistä Biodiversiteettisopimusta eli monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen kestävän käytön periaatteita. (CBD, engl. Convention on Biological Diversity)

Merimetso

Merimetso – Poikkeusluvut

OMA-ALOITTEINEN METSÄSTYS

Ruotsin metsästysasetus (Jaktförordningen 1987:905), § 26 & Annex 4, point 19:

Merimetsoja saa metsästää vahinkojen estämiseksi, mutta ei lähempänä kuin 300 metriä merimetsojen, merikotkien tai kalasääskien pesimäpaikoista eikä:

- Kiinteillä ja liikuteltavilla pyydyksillä (ei käsissä pidettävillä pyydyksillä) ja 300 metrin etäisyydellä sellaisista pyydyksistä (1.8.–28.(29.) helmikuuta)
 - Kalanviljelysaltailla sekä kalojen vapauttamispaikoilla (7 päivää ennen ja 7 päivää jälkeen) ja 300 metrin etäisyydellä tällaisista alueista (1. heinäkuuta - 30. kesäkuuta),
 - Kalojen suojelualueilla (1. elokuuta - 28. helmikuuta).
- Erillistä etukäteislupaa ampumiseen ei tarvita.

Merimetso – Poikkeusluvut

METSÄSTYS VIRANOMAISEN PÄÄTÖKSELLÄ

- Lääninhallitukset voivat soveltaa poikkeuksia lisäsuojelutarpeisiin ja päättää luvanvaraisesta metsästyksestä ja kiintiöstä.

RAPORTOINTI

- Raportointi lääninhallitukselle tai Viltdata.se:hen metsästyksen jälkeen.
- Lääninhallitukset ja Viltdata.se raportoivat ympäristönsuojeluvirastolle.
- Virasto raportoi Euroopan komissiolle.
- 2023/2024: 3 278 merimetsoa ilmoitettu ammutuksi.

Ruotsia vastaan ei ole aloitettu EU:n rikkomusmenettelyjä näiden järjestelmien osalta!

Merimetso – Hallituksen toimeksiannot

Ruotsin hallitus on antanut muun muassa seuraavat tehtävät:

Ympäristönsuojeluvirasto helpottaa merimetsojen ja hylkeiden metsästystä taantuvien kalakantojen suojelemiseksi ja esittää ehdotuksia toimenpiteistä hylje- ja merimetsokantojen rajoitusten toteuttamiseksi.

Maataloustieteiden yliopisto (SLU) selvittää, kuinka merimetsojen ja hylkeiden vähentyminen tai puuttuminen alueella vaikuttaa kalakantojen elpymiseen.

Formas (hallituksen tutkimusneuvosto) kokoaa kokemuksia kokeista ja tutkimuksista siitä, vähentävätkö rajoitetut merimetso- ja hyljekannat herkkien kalakantojen vahinkoja ja jos niin miten, ja raportoivat, kuinka ekosysteemipohjainen saalistajien kannanhallinta edistää kalakantojen elpymistä.

Toimeksianto Ympäristönsuojeluvirastolle tulee raportoida 15.11.2025. Toimeksiannot SLU:lle ja Formakselle tulee raportoida 31.3.2028.

The screenshot shows the Swedish Government website (Regeringskansliet). At the top left is the logo of the Swedish Government. To the right is a search bar with the text "Sök på regeringen.se". Below the search bar is a navigation menu with three items: "es regering", "Regeringens politik i Sverige & EU", and "Dokument & publikationer". The main content area displays a press release from the "Landsbygds- och infrastrukturdepartementet" (Department of Rural Affairs and Infrastructure). The title of the press release is "Regeringen vill stärka fiskbestånden - nya uppdrag om jakt på säl och skarv" (The Government wants to strengthen fish stocks - new assignments on hunting seals and skuas). The date of publication is "Publicerad 12 februari 2025". The text of the press release states: "På flera håll i landet återhämtar sig inte fiskbestånden trots långvariga fiskeförbud. Samtidigt har populationerna av säl och skarv ökat kraftigt under 2000-talet och de påverkar i stor utsträckning fiskbestånden. Regeringen har därför beslutat om uppdrag om jakt på säl och skarv."

EU-komission näkemys

Edellyttäen, että lajin suojelun taso ei ole vaarassa eikä muita tyydyttäviä ratkaisuja ole, poikkeukset mahdollistavat suurten merimetsomäärien poistamisen alueelta, jos se on perusteltua kalastukselle ja vesiviljelylle aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi.

”Useat jäsenvaltiot, kuten Ruotsi, Puola ja Unkari, käyttävät tällaisia poikkeuksia merimetsojen poistamiseen merkittävässä määrin. Koska merimetsojen määrän hillitsemiseen tarvittava oikeudellinen joustavuus on olemassa, komissio ei näe tarvetta sisällyttää lajia lintudirektiivin liitteeseen II.

EU:n ympäristökomissaari Sinkevičius (2020)

Great cormorant

*Applying derogations
under Article 9 of the Birds Directive
2009/147/EC*

Kiitos!